

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli d. 18 April 1868, kl. 10 f. m.

Konstitutions-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om tillägg till 16 § Riksdags-ordningen.

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Utskottet hänvisad motion (N:o 216) har Herr *Lars Persson* föreslagit det tillägg till 16 § Riksdags-ordningen, hvarigenom dess näst sista punkt skulle erhålla följande lydelse: "Vid de omedelbara valen, som inom samma domsaga böra liktidigt i alla kommuner, som höra till valdistriktet, förrättas, på af domhafvanden dertill utsatt dag, afgifvas rösterna, särskildt för hvarje kommun, inför kommunalstämmas ordförande, magistrat eller för stad särskildt tillsatt styrelse, och skola" etc.

Utskottet, som gillar den af motionären omfattade grundsats, att riksdagsmannaval, der det omedelbara valsättet begagnas, bör företagas samtidigt i alla de kommuner, som höra till samma valdistrikt, har jemväl af ordalydelsen i Riksdags-ordningens 18 § trott sig finna, det lagstiftarens mening varit, att detta förfaringssätt borde iakttagas vid våra riksdagsmannaval. Då nemligen nu anförda § ålägger valförrättare såväl vid omedelbara som medelbara val, att låta tid och ort för valet i kyrkorna kungöra, och lagstiftaren sålunda icke otvetydigt betecknar hela valförrättningen såsom utgörande en enda akt, äfven då rösterna på flera ställen uppsamlas, lærer en valförrättare af denna ordställning svårligen kunna taga sig anledning att, der ej särskilda omständigheter göra det nödvändigt, bestämma tiden till valet olika för olika kommuner, som i detsamma deltaga. Det oaktadt skulle Utskottet, under erkännande deraf, att lagstiftarens mening möjligen kunnat vara tydligare uttryckt, och med kännedom derom, att den vid ett eller annat valtillfälle redan blifvit missförstådd, icke tvekat att förorda dess förtydligande, såvida detta kunnat ske endast genom ett så beskaffadt tillägg

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 3 Saml. 6 Häft.

till 16 § Riksdags-ordningen, som motionären föreslagit. Men, utom det att motionärens förslag lider af den brist, att det icke omfattar valen i städerna, der flera sådana äro förenade uti en valkrets, möter äfven svårighet deraf, att begreppet valförrättare icke är i Riksdags-ordningen fullkomligt bestämdt, för det fall att det omedelbara valsättet begagnas. Då emellertid ett tydliggörande af detta begrepp skulle fordra ändringar i flera §§ af Riksdags-ordningen, hvarpå Utskottet så mycket mindre velat, med den ringa erfarenhet man ännu vunnit om densammas tillämpning, inlåta sig, som Utskottet ansett, att äfven i detta fall icke särdeles stor tvekan borde kunna ega rum om lagstiftarens mening, att nemligen såsom valförrättare å landet bör anses domhafvanden, och i valkrets, som utgöres af flera städer, magistraten i den stad, som eger största folkmängden, har Utskottet trott det vara lämpligast, att dessa frågor lösas på lagskipningens väg, under förhoppning, att denna tager den rigtning Riksdags-ordningens ordalag, enligt hvad ofvan blifvit anfördt, synas vilja åt densamma anvisa, och föreslår Utskottet derföre vördsamt,

att ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 17 April 1868.

På Utskottets vägnar:

Th. Munck af Rosenschöld.

Ordförande.

Reservationer:

af Grefve *J. O. Mörner*, som, med gillande af Utskottets beslut, förklarar sig icke instämma i den uti Utlåtandet förekommande motivering; samt af Herrar *Jonas Andersson* och *Ola Jönsson*.

Grefve *F. Piper* har velat tillkännagifva, att han icke varit i Utskottet närvarande, när ofvanstående beslut fattades.
